

การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ
และความสามารถในการจัดทำโครงการ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ธณกนก เชื้อทอง และ ยুবลวรรณ ตันเธียรรัตน์

คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ อำเภอลาดหลุมง จังหวัดปทุมธานี 12120

thanakanok.c@bu.ac.th, yubonwon.p@bu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (One group posttest design) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบผลการเรียนรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ 2) ศึกษาความสามารถในการทำโครงการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่เรียนวิชา GE111 : คุณค่าแห่งบัณฑิต (Value of Graduates) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 267 คน ได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบทดสอบการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนแบบโครงการเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ, แบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเรียนรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลังเรียน อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 25.75, S.D. = 4.17 2) ความสามารถในการทำโครงการของนักศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก (\bar{X} = 12.67, S.D. = 1.48) และความสามารถในการนำเสนอหน้าชั้นเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 8.53, S.D. = 1.41) 3. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.46)

คำสำคัญ: การจัดการการเรียนรู้แบบโครงการ ผลการเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง

Development of Learning Outcomes of the Implementation of the Philosophy of Sufficiency Economy in the Business Sector and Undergraduate Students' Abilities to Do Projects

Thanakanok Chuatong and Yubonwon Tuntienratn

School of Humanities and Tourism Management, Bangkok University, Pathumthani 12120, Thailand

thanakanok.c@bu.ac.th, yubonwon.p@bu.ac.th

Abstract

This is the quasi-experimental research (One group posttest design). The aims of this research were to 1) evaluate the learning outcomes of the implementation of Sufficiency Economy philosophy in the business sector by undergraduate students using the project-based learning approach; 2) study undergraduate students' abilities to do projects; 3) study undergraduate students' opinions towards the project-based learning approach. Samples used in this research were 267 undergraduate students taking GE111: Value of Graduates course in the second semester of the academic year 2015. They were selected with the purposive selection method. The research instruments were the tests on the project-based learning of the philosophy of Sufficiency Economy in the business sector, the assessment forms evaluating students' abilities to do projects, and questionnaires surveying undergraduate students' opinions towards the project-based learning approach. Statistical devices used in this study were mean and standard deviation (S.D.). The results were as follows: 1) The undergraduate students' learning outcomes of the implementation of Sufficiency Economy philosophy in the business sector were with the mean of 25.75 and S.D. of 4.17. 2) The overall abilities of undergraduate students to do projects were categorized into 2 aspects: (1) The abilities to implement the projects were at the highest level. (2) The abilities to present in class were at the high level. 3) The undergraduate students' overall opinions towards the project-based learning approach were at the high level.

Keywords: Project-based learning, Learning outcome, Philosophy of sufficiency economy

บทนำ

เป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย คือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553) การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เยาวชนในยุคใหม่ได้ อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน สอดคล้องหลักการจัดการศึกษาตาม มาตรา 22 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช (2555, 11) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา 3 ยุค คือยุคเกษตรกรรม ยุคอุตสาหกรรม และยุคความรู้ มีความแตกต่างกันมากหากเราต้องการ ให้สังคมไทยดำรงศักดิ์ศรี และคนไทยสามารถอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข การศึกษาไทยต้องก้าวไปสู่เป้าหมายใน “ยุคความรู้” จุดท้าทายในการจัดการศึกษาควรไปในทิศทางของความสุขในการทำงานอย่างมีเป้าหมายเพื่อชีวิตที่ดีถูกศิษย์ในยุคความรู้กระตุ้นให้ศิษย์เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูจึงต้องยึดหลัก “สอนน้อย เรียนมาก” ด้วยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียน ครูต้องตอบได้ว่า ศิษย์ได้เรียนอะไร และเพื่อให้ศิษย์ได้อะไร การประสบผลสำเร็จได้นั้น ครูต้องทำอะไร ไม่ทำอะไร การทำหน้าที่ครูจึงไม่ผิดทางคือ ทำให้ศิษย์เรียนไม่สนุก หรือเรียนแบบขาดทักษะ สำคัญ “ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) จะเกิดขึ้นได้จาก “ครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก” ในการเรียนรู้ ให้ศิษย์ได้เรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง การเรียนรู้แบบนี้ เรียกว่า PBL (Project-based Learning) สารวิชาก็มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชาควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์ โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ (การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2559) จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นวิธีการสอนที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิด ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติตามความสนใจ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานยังสามารถช่วยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนจะสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้และปรับปรุงความรู้ที่ได้ให้สมบูรณ์ สินธุเรเวช (2542, 18) กล่าวว่า “โครงงานเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นในหัวข้อที่กำลังเรียน การศึกษาค้นคว้านี้อาจทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นทีมก็ได้” (ภาวิณี โฆมานะสิน, 2553)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน หรือโครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning) เป็นแนวทางเลือกหนึ่งที่นักการศึกษาหลายท่านยอมรับว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนทุกระดับการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ควรนำไปใช้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียน โดยการค้นหาคำตอบ ด้วยตนเอง ด้วยการทำโครงงาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อและหลักการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ คือ เชื่อมั่นในศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนภายใต้หลักการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในท้องถิ่น กล่าวคือ 1) ผู้เรียนได้เลือกเรื่องหรือประเด็น หรือปัญหาที่ต้องการจะศึกษาด้วย ตนเอง 2) ผู้เรียนเลือกและหาวิธีการตลอดจนแหล่งข้อมูลที่หลากหลายด้วยตนเอง 3) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) ผู้เรียนได้บูรณาการทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวตามสภาพจริง 5) ผู้เรียนเป็นผู้สรุปและสร้างองค์ความรู้ ด้วย

ตนเอง 6) ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น 7) ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543 อ้างถึงใน สิทธิพล อาจอินทร์ และ ชีรชัย เนตรถนอมศักดิ์, 2554) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นกระบวนการเรียนที่เริ่มจากให้ผู้เรียนเลือกหรือกำหนดชื่อโครงการที่จะศึกษาด้วยตนเองตามความสนใจ การจัดทำโครงการ การวางแผนการดำเนินงาน การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินงานของโครงงานตามแผนที่วางไว้ รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานผลโครงงาน และนำเสนอผลของโครงงาน

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ได้ให้นิยามของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก ซึ่งรายวิชา ศท: 111 คุณค่าแห่งบัณฑิตเป็นรายวิชาหนึ่งของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งเป็นรายวิชาที่มุ่งเน้น ศึกษาวิธีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของการเป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพ ตามปรัชญาของ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มุ่งเน้น การพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต

การรู้จักตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สังคม สิ่งแวดล้อมท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ซึ่งการจัดการเรียนรู้ของรายวิชานี้ ส่วนหนึ่งได้ใช้การเรียนรู้ โดยการใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning) จึงเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับหลักการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนด้วยโครงงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนในรายวิชา ศท.111: คุณค่าแห่งบัณฑิต ได้ทำโครงงานในหัวข้อการเรียนรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ ซึ่งเป็นหัวข้อที่ได้นำมาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาผสมผสานแนวคิดเกี่ยวกับการมีจิตวิญญาณการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์หนึ่งที่สำคัญของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่มุ่งเน้นสร้างอัตลักษณ์ให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ การเป็นผู้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ และความเป็นสากล มาให้นักศึกษาได้เรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพในอนาคต และจากผลการทดลองนี้ผู้วิจัยจะได้นำไปพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบระดับผลการเรียนรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำโครงงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจและความสามารถในการจัดทำโครงงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นการวิจัยโดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะนิเทศศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ลงทะเบียนเรียนวิชา ศท.111: คุณค่าแห่งบัณฑิต ซึ่งในรายวิชานี้มุ่ง

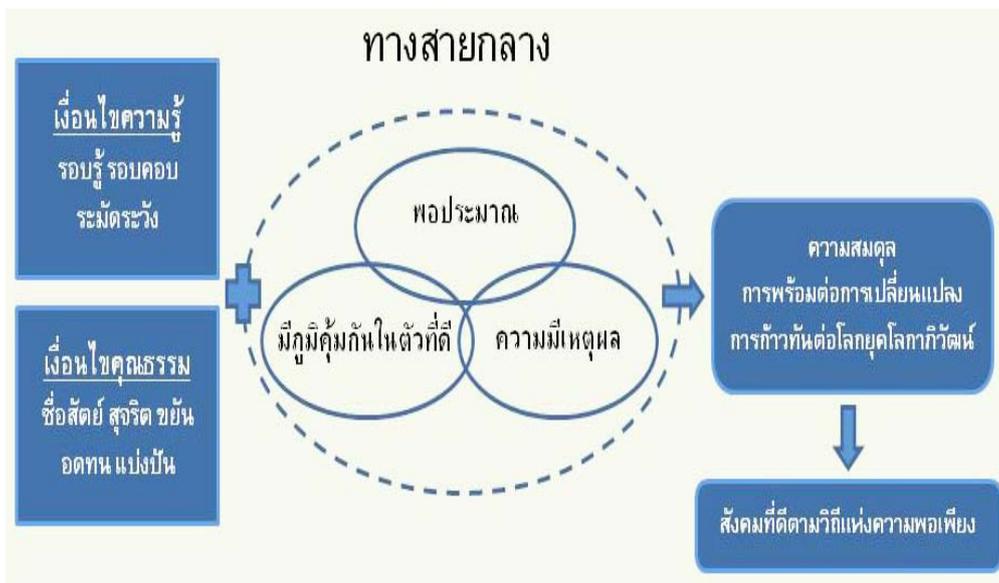
ให้นักศึกษา ศึกษาวิธีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของการเป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพ ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต การรู้จักตนเองความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สังคม สิ่งแวดล้อม ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

แผนการเรียนการสอนได้จัดให้มีการสอนในหัวข้อต่าง ๆ เป็นระยะเวลา 14 สัปดาห์ โดยในสัปดาห์ที่ 3 ได้จัดให้นักศึกษาเรียนรู้ในหัวข้อ การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง และความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) เพื่อการดำเนินชีวิต โดยให้นักศึกษาทำโครงการกลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาใช้ทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การสืบค้นข้อมูล กระบวนการกลุ่มฯ แนวความคิดทฤษฎีหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ และแนวคิดเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ โดยมีรายละเอียดพอเป็นสังเขปดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่ง ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น โดยมีครูผู้สอนคอยกระตุ้นแนะนำและให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด โครงการเป็นเสมือนการเชื่อมระหว่างห้องเรียนกับโลกภายนอกซึ่งเป็นชีวิตจริงของผู้เรียน เพราะต้องนำความรู้ที่ได้รับในชั้นเรียนมาบูรณาการเข้ากับกิจกรรมที่จะทำ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ การที่นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านโครงการทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับข้อเท็จจริงที่ถูกเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน (ดวงพร อัมแสงจันทร์, 2554: 29)

2. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ แนวคิดที่สำคัญนี้ขอยกตัวอย่างจากแนวคิดและแนวทางของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ที่ได้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารกิจการของตนและได้นำมาให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและนำแนวคิดของผู้ประกอบการดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการทำโครงการ ตัวอย่างแนวความคิดได้แก่

ดร.วีชรมงคล เบญจธนฉัตร ประธานกรรมการ บริษัทบารุมดีไซน์ จำกัด ได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในภาคธุรกิจ ไว้อย่างน่าสนใจดังนี้

สรุปแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์การดำเนินงาน

บริษัทเลือกใช้กลยุทธ์ด้านจริยธรรม (Ethical Strategy) เป็นกุญแจสำคัญนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งหมายถึงการประพฤติปฏิบัติคุณงามความดีและความถูกต้องบนพื้นฐานของคุณธรรม เป็นที่ยอมรับและต้องการของสังคม โดยแบ่งออกเป็น 5 หมวดหลัก ได้แก่

1. หลักความพอประมาณคือ การเลือกดำเนินธุรกิจที่ตนเองมีความชำนาญและทำได้ดีที่สุด นอกจากนี้การขยายกิจการต้องกระทำอย่างพอเพียง ไม่ก้าวมากเกินไปเกินความสามารถของบริษัท และบริหารจัดการสัดส่วนหนี้สินไม่เกินเงินทุนด้วย อัตรา 1 ต่อ 1 สำหรับในส่วนของการบริหารการเงินจะต้องมี cash flow ของกระแสเงินสดรับมากกว่ากระแสเงินสดจ่าย พร้อมทั้งบริหารสินค้าคงค้างให้เหลือน้อยที่สุดและหมุนเวียนเร็วที่สุด

2. หลักความมีเหตุผลคือ การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างมีเหตุผล เช่น การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม และสม่ำเสมอให้กับผู้ถือหุ้น การบริหารจัดการที่มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การปฏิบัติต่อผู้บริหารและพนักงานเสมือนคนในครอบครัว พร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

3. หลักภูมิคุ้มกันคือ การจัดให้มีระบบที่ช่วยในการตรวจสอบการทำงานทั้งภายในและภายนอก เพื่อทำหน้าที่หาวิธีป้องกันการรั่วไหลที่เกิดจากการปฏิบัติการต่าง ๆ ในบริษัท พร้อมทั้งกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพตามนโยบายของบริษัท ซึ่งการบูรณาการกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่สามารถป้องกันบริษัทจากผลกระทบภายนอกในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

4. หลักความรู้คือ การมุ่งเน้นการพัฒนาภายในองค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมความรู้และทักษะของพนักงาน ด้วยการส่งเสริมด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการรอบรู้การมีสติและการมีปัญญา และการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ในด้านสินค้าเพื่อแสดงความสามารถในการออกแบบของบริษัท

5. หลักคุณธรรมคือ การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล การดำเนินธุรกิจภายใต้หลักคุณธรรมและจริยธรรมของบริษัทโดยการเอาใจใส่ต่อผลกระทบที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งจัดให้มีโครงการส่งเสริมให้พนักงานเป็นคนดี

โดยผู้สอนได้นำแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียง และตัวอย่างการนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ในภาคธุรกิจมาให้นักศึกษาได้อ่าน ทำความเข้าใจ และค้นคว้าเพิ่มเติม หลังจากนั้นจึงได้มอบคำสั่งในการจัดทำโครงการ พร้อมทั้งอธิบายให้เข้าใจถึงขั้นตอนในการทำโครงการก่อนลงมือปฏิบัติจริงในภาคสนาม และนำกลับมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่ศึกษารายวิชา ศท.111: คุณค่าแห่งบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 คณะนิเทศศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 267 คน

2. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลองแบบ (One group posttest design) ทดลองใช้เครื่องมือที่อาจารย์คิดขึ้น แล้ววัดประเมินผลหลังการกระทำนั้น ๆ (ประนอม บุพศิริ, 2553)

R T A

R = สุ่มนักเรียน หรือ ใช้นักเรียนทั้งชั้น

T = Treatment or intervention

A = การวัดผลหลังเรียน

โดยใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพตามวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือการวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check: C) และการปรับปรุงแก้ไข (Action: A) (สิทธิพล อาจอิทร์ และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์, 2554) การดำเนินงานวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนการดำเนินงาน (Plan: P) เป็นขั้นวางแผน เริ่มจากการจัดทำแผนการเรียนรู้ หัวข้อเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ ประกอบด้วย สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ได้แก่ PowerPoint คลิปวิดีโอและใบงาน

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do: D) ดำเนินการดังนี้ ให้ความรู้ในชั้นเรียน หัวข้อเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ และฝึกการวิเคราะห์หลังจากนั้นมอบหมายงาน โดยการอธิบายการจัดทำโครงการ และให้ Template คำโครงการจัดทำโครงการ เพื่อให้นักศึกษาทราบแนวทางในการจัดทำ

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check: C) หลังมอบหมายการจัดทำโครงการไปแล้ว ประมาณ 2 สัปดาห์ ให้นักศึกษากลับมารายงานความก้าวหน้าในการทำโครงการ ครั้งที่ 1 ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบเนื้อหา และความเป็นไปได้ของการจัดทำให้แล้วเสร็จ หลังจากนั้นอีก 3 สัปดาห์ จึงมารายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 เพื่อเตรียมพร้อมในการนำเสนอ

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (Action: A) หลังรายงานความก้าวหน้า ทั้ง 2 ครั้งแล้ว นักศึกษาจะได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอน เพื่อนำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์เตรียมนำเสนอโครงการหน้าชั้นเรียน กลุ่มละประมาณ 15 นาที โดยก่อนนำเสนอ กลุ่มนักศึกษา จะต้องส่งเล่มรายงาน และซีดี ที่บันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ PowerPoint คลิปวิดีโอ ที่ให้เห็นถึงสภาพการทำงาน และข้อมูลที่ได้เรียบเรียงมาแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกได้ 2 ประเภทคือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการทำโครงการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ กำหนดการให้ค่าคะแนนคือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.17-0.94 (ซึ่งตามเกณฑ์ความยากง่ายที่ใช้ได้จะอยู่ระหว่าง 0.20-0.80) ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง -0.11-0.67 (ซึ่งตามเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, 137-145)

ตัวอย่างข้อคำถามที่ใช้วัดผลการเรียนรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ แบ่งการวัดความรู้ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ความรู้เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (10 ข้อ)

ตัวอย่าง:

- แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตรงกับข้อใด
ก. การไม่ยอมใช้จ่าย
ข. การปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง
ค. การพึ่งตนเอง ไม่ยอมพึ่งผู้อื่น
ง. ความอดทนเป็นอย่างยิ่ง
- การกระทำข้อใดแสดงถึงความพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
ก. นิดไม่ยอมใช้จ่ายเงินที่หามาได้
ข. หน่วยยอมอดมื้อกินมื้อเพื่อให้มีเงินเก็บมาก ๆ
ค. เล็กสร้างบ้านในวงเงินที่เขาได้อยู่
ง. เอียดกั๊ยมเงินก้อนใหญ่มาสร้างคอนโดมิเนียม

2. ความรู้เรื่องธุรกิจและความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) (10 ข้อ)

ตัวอย่าง:

- การประกอบอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีลักษณะอย่างไร
ก. การประกอบอาชีพที่ซื่อสัตย์สุจริต
ข. ประกอบอาชีพที่ตนถนัด
ค. ประกอบอาชีพตามบรรพบุรุษ
ง. ประกอบอาชีพทำการเกษตรเท่านั้น
- ในทางเศรษฐศาสตร์ ผู้ประกอบการหมายถึงบุคคลในลักษณะใดต่อไปนี้
ก. บุคคลที่แสวงหากำไรสูงสุด
ข. บุคคลที่มีต้นทุนทางสังคมมากกว่า
ค. ผู้รวบรวมปัจจัยการผลิต ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน และทุน มาผลิตเป็นสินค้าและบริการ
ง. บุคคลที่แสวงหาวัตถุดิบราคาถูก เพื่อการขายที่ได้กำไรมากกว่า

3. ความรู้เรื่องการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตประจำวันและในภาคธุรกิจ (20 ข้อ)

ตัวอย่าง:

- บริษัทพรทิพย์ (ภูเก็ต) จำกัด จำหน่ายอาหารทะเลแห้งแปรรูป และสินค้าของฝากพื้นเมืองของจังหวัดภูเก็ต โดยมีคุณวีรวัฒน์ เปี่ยมวิวัฒน์กุล เป็นประธานบริษัท การดำเนินธุรกิจยึดหลักธรรมาภิบาล เน้นสิ่งที่ดีที่สุดให้กับพนักงาน คู่ค้า ลูกค้า คนในชุมชน และสิ่งแวดล้อม บริษัทดังกล่าวประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักใด
ก. หลักความพอประมาณ
ข. หลักความมีเหตุผล
ค. หลักความมีภูมิคุ้มกันที่ดี
ง. เงื่อนไขด้านความมีคุณธรรม
- นายสุเมธได้สำรวจยอดขายของบริษัทตนเองว่ามียอดขายลดลงอย่างผิดปกติ ลูกค้านำไป ก่อไรจากการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เขาจึงคิดพิจารณาว่าอะไรคือสาเหตุที่แท้จริงของอาการดังกล่าว เพื่อไม่ให้ด่วนสรุปตัดสินใจแก้ปัญหาที่ไม่ตรงกับสาเหตุ นายสุเมธประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักใด
ก. หลักความพอประมาณ
ข. หลักความมีเหตุผล
ค. หลักความมีภูมิคุ้มกันที่ดี
ง. เงื่อนไขด้านความมีคุณธรรม
- การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงขององค์กรธุรกิจหรือบริษัทเอกชน เป็นการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักใด
ก. หลักความพอประมาณ
ข. หลักความมีเหตุผล
ค. หลักความมีภูมิคุ้มกันที่ดี
ง. เงื่อนไขด้านความมีคุณธรรม

2.2 แบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ แบบรูบริกส์ (Rubrics) ประเภทแยกองค์ประกอบ (Analytic Score) แบ่งออกเป็น 2 หลักเกณฑ์ ได้แก่

2.2.1 เกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลการทำงานเป็นรายกลุ่ม เฉพาะการดำเนินงานตามโครงการและตัวเล่มคะแนนเต็ม 15 คะแนน โดยพิจารณาการแสดงผลการดำเนินงานแยกเป็น 6 ประเด็น ได้แก่ การส่งงานตรงเวลา ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของตัวโครงการ วิธีการสืบค้นข้อมูล ความคิดสร้างสรรค์ของเนื้อหาโดยรวม การวิเคราะห์หลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับข้อมูลที่ได้จากองค์กร หน่วยงาน กิจกรรมฯ ในภาคธุรกิจ และองค์ประกอบของโครงการตาม Template ครบถ้วน การประเมินแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง ดีมาก 4 หมายถึง ดี 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง พอใช้ 1 หมายถึง ปรับปรุง โดยหลังจากที่อาจารย์ผู้สอนให้คะแนนตามประเด็นต่าง ๆ แล้ว เมื่อรวมคะแนนตัวโครงการได้คะแนนเท่าไร ให้นำไปเทียบเกณฑ์ ระดับคุณภาพตัวโครงการดังนี้ คะแนน 26-30 = ดีเยี่ยม (ได้คะแนน 15 คะแนน), คะแนน 21-25 = ดีมาก (ได้คะแนน 12.5 คะแนน), คะแนน 16-20 = ดี (ได้คะแนน 10 คะแนน), คะแนน 11-15 = ปานกลาง (ได้คะแนน 7.5 คะแนน), คะแนน 6-10 = พอใช้ (ได้คะแนน 5 คะแนน), คะแนน 1-5 = ปรับปรุง (ได้คะแนน 2.5 คะแนน)

2.2.2 เกณฑ์การให้คะแนนประเมินผลการนำเสนอหน้าชั้นเรียนเป็นรายกลุ่ม คะแนนเต็ม 10 คะแนน โดยพิจารณาการแสดงผลการดำเนินงานแยกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ การพูดหน้าชั้นเรียน สื่อการนำเสนอ การตอบคำถามการประเมินแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง ดีมาก 4 หมายถึง ดี 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง พอใช้ 1 หมายถึง ปรับปรุง โดยหลังจากที่อาจารย์ผู้สอนให้คะแนนตามประเด็นต่าง ๆ แล้ว เมื่อรวมคะแนนตัวโครงการได้คะแนนเท่าไร ให้นำไปเทียบเกณฑ์ระดับคุณภาพตัวโครงการ ดังนี้ คะแนน 13-15 = ดีมาก (ได้คะแนน 10), คะแนน 10-12 = ดี (ได้คะแนน 8 คะแนน), คะแนน 7-9 = ปานกลาง (ได้คะแนน 6 คะแนน), 4-6 = พอใช้ (ได้คะแนน 4 คะแนน), คะแนน 1-3 = ปรับปรุง (ได้คะแนน 2 คะแนน)

หลังจากนั้น คะแนนของแต่ละกลุ่มจะได้รับ (คะแนนเต็ม 30 คะแนน) ให้นำคะแนนของทั้ง 2 ส่วนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่มที่ได้รับจากการทำโครงการ

สรุปการประเมินความสามารถของการทำงานกลุ่ม จึงแยกประเมินเป็น 2 กรณีคือ ความสามารถในการทำโครงการที่เป็นตัวโครงการ และความสามารถในการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ: 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก 3 เห็นด้วยปานกลาง 2 เห็นด้วยน้อย และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาใน 3 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Cronbach's Alpha.902)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะนิเทศศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในภาคเรียนที่ 2/2558

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลและการอภิปรายผล

1. ผลการเรียนรู้พบว่า ความรู้ของนักศึกษาหลังจากที่ได้เรียนรู้โดยการจัดทำโครงการ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ และได้มีการวัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ทำข้อสอบวัดความรู้ การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ จำนวน 40 ข้อ พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ย = 25.75, S.D. = 4.17 คิดเป็นร้อยละ 64.39 ซึ่งเป็น

ค่าตัวเลขอยู่ในระดับปานกลาง อาจสืบเนื่องจาก ข้อสอบนี้เป็นข้อสอบเชิงประยุกต์ นำหลักของเศรษฐกิจพอเพียง มาผสมผสานกับแนวคิดความเป็นผู้ประกอบการ ที่นำหลักดังกล่าวมาประยุกต์ใช้บริหารธุรกิจ และจากลักษณะของคำถามที่มีค่าความยากง่าย ที่ต่ำและสูงกว่าเกณฑ์ จึงทำให้ข้อคำถามบางข้อที่เป็นเชิงคิดวิเคราะห์ยากเกินไป บางข้อเป็นความรู้ทั่วไป ซึ่งอาจจะง่ายเกินไป จึงทำให้ค่าผลเฉลี่ยของการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาเป็นผู้เลือกประเด็นที่ศึกษาจากความสนใจของตัวนักศึกษาเอง ในที่นี้นักศึกษาได้เข้าใจความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากในห้องเรียนมาแล้ว และนักศึกษาได้เลือกองค์กรธุรกิจ กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาสนใจมาศึกษา และได้มีการสร้างแนวคำถามที่เกิดจากความเข้าใจในชั้นเรียนไป สอบถามเก็บข้อมูลถึงการดำเนินธุรกิจขององค์กรนั้น ๆ ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร อิมแสงจันทร์ (2554) ที่พบว่าผลการเรียนรู้แบบโครงการเรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน ($\bar{X} = 33.59$, S.D. = 2.34) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 13.52$, S.D. = 2.87) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสิทธิพล อาจอินทร์ และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ (2554) โดยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้โครงการเป็นฐาน ซึ่งประเมินโดยใช้แบบประเมินผลโครงการศึกษาด้านหลักสูตร พบว่า มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 24.72 คิดเป็นร้อยละ 82.40 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 และมี จำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 77.36 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยใช้โครงการเป็นฐานในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร นักศึกษาได้เลือกเรื่องที่ศึกษา ด้วยตนเองตามความสนใจของตนเอง ทำให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างเป็นระบบ ประกอบกับอาจารย์ที่ปรึกษาได้ดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ทำให้นักศึกษา สามารถวางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ประเด็น ปัญหาหรือเลือกหัวข้อที่จะศึกษา การเขียนโครงการศึกษา การนำเสนอโครงการ ศึกษาดูงาน การได้รับการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากเพื่อน ๆ และ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ทำให้สามารถเขียนโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนำเสนอความก้าวหน้าของโครงการ ซึ่งเป็นการติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ ทำให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะไปศึกษาดูงาน และไปศึกษาดูงานตามแผนที่วางไว้ รวมทั้งการศึกษาดูงานที่สถานศึกษา นักศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย อันได้แก่ การศึกษาเอกสารหลักสูตร การสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการบันทึกภาพกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้นักศึกษาสามารถนำข้อมูลดังกล่าว มาเรียบเรียงเขียนรายงานผลการศึกษาดูงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลของความสามารถในการทำโครงการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แสดงผลตามตารางด้านล่างนี้

กลุ่มที่	คะแนนการดำเนินงาน		คะแนนการนำเสนอ		การประเมิน ความสามารถ
	ตัวโครงการ (15 คะแนน)	การประเมินความสามารถ	โครงการหน้าชั้นเรียน (10 คะแนน)		
1	10	ระดับดี	10		ดี
2	12.5	ระดับดีมาก	8		ปานกลาง
3	12.5	ระดับดีมาก	6		พอใช้
4	12.5	ระดับดีมาก	8		ปานกลาง
5	12.5	ระดับดีมาก	10		ดี
6	12.5	ระดับดีมาก	6		ดี
7	12.5	ระดับดีมาก	8		ปานกลาง
8	12.5	ระดับดีมาก	8		ปานกลาง
9	15	ระดับดีเยี่ยม	10		ดี
10	12.5	ระดับดีมาก	10		ดี
11	15	ระดับดีเยี่ยม	10		ดี
12	12.5	ระดับดีมาก	8		ปานกลาง
13	12.5	ระดับดีมาก	8		ปานกลาง
14	15	ระดับดีเยี่ยม	10		ดี
15	10	ระดับดี	8		ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย (Mean)	12.67	ภาพโดยรวมระดับดีมาก	8.53	ภาพโดยรวมระดับดี	
ค่า S.D.	1.48		1.41		

สรุปผลการประเมินความสามารถในการทำโครงการได้ว่า การดำเนินงานตัวโครงการนักศึกษาทำได้ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 12.67$, S.D. = 1.48) ส่วนการนำเสนอทำได้ในระดับดี ($\bar{X} = 8.53$, S.D. = 1.41) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานตามโครงการนักศึกษาสามารถทำได้โดยสัมพันธ์ข้อมูลจริงทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานและเห็นการบริหารงานของแต่ละกิจการ ทำให้เห็นตัวอย่างของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในเชิงปฏิบัติ จึงทำให้นักศึกษาเข้าใจ หลัก 3 ห่วง คือ หลักความมีเหตุผล หลักความพอประมาณ หลักการมีภูมิคุ้มกันในตัว และ 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขด้านความรู้ และ เงื่อนไขด้านคุณธรรม แล้วนำมาวิเคราะห์ตอบโจทย์ที่ให้ไปได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัย ดวงพร อิมแสงจันทร์ (2554) ที่พบว่าความสามารถในการทำโครงการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการการเรียนรู้แบบโครงการใช้กระบวนการกลุ่มเป็นหลักในการเรียนรู้ ทำให้ร่วมกันคิดตัดสินใจ นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหาสาระของการเรียนการสอน ทำให้นักศึกษามีอิสระในการเรียนรู้ อย่างแท้จริง โดยสามารถกำหนดกระบวนการทำงานเพื่อการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน คืออยู่ในระดับดี ได้แก่ ด้านบรรยากาศของการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.49), ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.54), ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.53) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็น ได้ออกไปพบประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่แตกต่างออกไปจากห้องเรียน

จึงทำให้น่าสนใจ สอดคล้องกับการศึกษาของนิทราพร ลัดดากรพันธ์ (2554) ที่พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงานในระดับมากที่สุด ในด้านการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การปฏิบัติตามโครงงานและอาจารย์ผู้สอน ส่วนด้านเนื้อหาสาระทางคริสต์จริยศาสตร์พบว่ามีหัวข้อกว้าง เนื้อหาสาระมาก หลายน่าสนใจไม่ได้ลุ่มลึกแบบวิชาการจริง ๆ ทั้งนี้เพราะโครงงานมีมากและเวลาจำกัด ส่วนการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในทุกด้าน ได้แก่ การเตรียมเนื้อหา วิธีการถ่ายทอดความรู้ การบูรณาการ ความรู้ความสามารถของอาจารย์ผู้สอน และพฤติกรรมทั่วไป อีกทั้งนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นของเขาว่าชอบวิธีการสอนในรูปแบบนี้ เพราะทำให้เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ได้จริงในคริสตจักรและสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1) ควรมีการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการจัดทำโครงงานเพื่อให้เห็นความแตกต่างชัดเจน ของผลการเรียนรู้
- 2) ครูควรเสนอแนะวิธีการนำเสนอผลงานโครงงานในรูปแบบอื่น ๆ ที่หลากหลาย นอกเหนือจากการพูดรายงานหน้าชั้นเรียน และการจัดป้ายนิเทศ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาวิจัยในรายวิชาอื่น เพื่อให้ตระหนักถึงการเรียนการสอนแบบโครงงานให้มากขึ้น
- 2) ควรมีการศึกษาในรูปแบบที่เป็นโมเดล ของการจัดการเรียนรู้ที่เป็นโครงงาน เพื่อให้ผู้สนใจได้นำไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลาย

บรรณานุกรม

- [1] ดวงพร อิมแสงจันทร์. การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ และความสามารถในการแก้ปัญหาตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2554.
- [2] ประนอม บุพศิริ. มาทำวิจัยกันเถอะ. โด๊ะการแพทยศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2553.
- [3] พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนัก การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543.
- [4] นิทราพร ลัดดากรพันธ์. รูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงานรายวิชา 465 คริสต์จริยศาสตร์. พระคริสตธรรม แมคกิลวารี่ มหาวิทยาลัยพายัพ. 2554.
- [5] ภาวิณี โฆมานะสิน. ผลของการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงงานที่มีต่อการสร้างนวัตกรรม การศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี. รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 2553.
- [6] วิจารย์ พานิช. วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- [7] วัชรมงคล เบญจนะฉัตร. การรักษาสสมดุลด้วยการบริหารแบบพอเพียงนั้น ทั้งหลายทั้งปวงมาจาก ของเศรษฐกิจพอเพียงคือ เราจะทำในสิ่งที่เรารักและถนัด. สืบค้นวันที่ 13 มกราคม 2559 จาก http://www.thaichamber.org/userfiles/file/YoungStar11_11.pdf.
- [8] สิทธิพล อาจอินทร์ และ อีร์ชัย เนตรถนอมศักดิ์. การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานในรายวิชาการพัฒนา หลักสูตรสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี. วารสารวิจัย มช. 2554; ปีที่ 1 ฉบับ 1, หน้า 1-16.